

Minister van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beslisnota brief aanpak seksueel kindermisbruik en
illegale online content

Datum
8 december 2022

Ons kenmerk
00000

1. Aanleiding

De aanleiding voor deze brief zijn een tweetal moties en een tweetal toezeggingen:

- i. uw toezegging de evaluatie van de richtlijn voor strafvordering seksueel misbruik van minderjarigen door het openbaar ministerie voor het einde van dit jaar te delen met de Kamer;
- ii. de motie van het lid van der Werf c.s., waarin de regering wordt verzocht in gesprek te gaan met het College van procureurs-generaal en de Raad voor de rechtspraak over hoe, met inachtneming van de autonomie van het OM en rechters, uitvoering kan worden gegeven aan de aanbevelingen uit het WODC-onderzoek om de motivering van de soort en hoogte van de straf nauwkeuriger in het vonnis op te nemen¹;
- iii. uw toezegging uw Kamer vóór het aankomende commissiedebat seksueel geweld en kindermisbruik nader te informeren over de voor sommige internetdienstverleners geldende vergewisplicht, waaronder over het verschil tussen content providers en service providers en de motie van het lid Van Nispen, waarin de regering wordt verzocht met een voorstel te komen waardoor het voor erotische websites waarop gebruikers zelf materiaal kunnen uploaden, verplicht wordt zich te vergewissen van de toestemming en meerderjarige leeftijd van de personen die in het materiaal figureren en het materiaal dat daar niet aan voldoet te weigeren².

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met verzending van deze brief aan de Kamer vóór het aankomende Commissiedebat seksueel geweld en kindermisbruik dat op 15 december a.s. is geagendeerd.

3. Kernpunten

In deze brief deelt u de conclusies van de evaluatie van het openbaar ministerie van de Richtlijn seksueel misbruik van minderjarigen. Deze conclusie luidt dat de richtlijn seksueel misbruik van minderjarigen verduidelijking behoeft, omdat in de strafmaattabel van deze richtlijn op dit moment onvoldoende naar voren komt dat

¹ Kamerstukken II 2021/2022, 31 015, nr. 247.

² Kamerstukken II 2020/2021, 33 552, nr. 75.

bij het bepalen van de strafeis ook rekening moet worden gehouden met factoren zoals het belang van het slachtoffer, de omstandigheden van het delict, de kans op recidive, rapporten van deskundigen en persoonlijke omstandigheden van de verdachten, zoals wel in de toelichting op de richtlijn is verwoord.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

In deze brief deelt u ook mede dat binnen het openbaar ministerie het nieuwe uitgangspunt geldt dat in het requisitoir goed wordt toegelicht waarom eventueel wordt afgeweken van de strafmaattabel, en dat de Raad voor de rechtspraak aan de verschillende gerechten heeft gecommuniceerd dat er aandacht is gevraagd voor het nauwkeuriger opnemen van de motivering van de soort en hoogte van de straf in vonnissen.

Datum
8 december 2022

Ons kenmerk
00000

In de brief deelt u verder mede dat voor een groot deel van de aanbieders van diensten van de informatiemaatschappij, waaronder in de regel ook die aanbieders van erotische websites waarop gebruikers erotisch materiaal kunnen uploaden, een gehoudenheid bestaat na te gaan of sprake is van toestemming tot publicatie van diegenen die op dit materiaal worden afgebeeld én na te gaan of diegenen die op dit erotische materiaal worden afgebeeld meerderjarig zijn. U geeft aan dat een verdergaande generieke vergewisplicht, die alle aanbieders van diensten van de informatiemaatschappij zou verplichten al het materiaal vooraf aan publicatie te screenen en beoordelen, niet mogelijk is omdat dit in strijd zou zijn met hoger recht. In de brief deelt u tot slot mede op welke andere manieren wordt ingezet op het schoonhouden van het internet van illegaal materiaal door acties gericht op het bewerkstelligen van de verwijdering van dit materiaal door de internetsector.

4.1 Politieke context

Aanpak seksueel kindermisbruik

Tijdens het commissiedebat seksueel geweld en kindermisbruik dat op 6 april jl. plaatsvond, is onder andere het in 2021 gepubliceerde WODC-rapport '*Strafmaat in strafzaken*'³ geagendeerd en besproken met de Kamer. In dit rapport concluderen de onderzoekers onder andere dat het openbaar ministerie, in gevallen van seksueel misbruik van minderjarigen, vaak lagere straffen eist dan verwacht kan worden op grond van de eigen strafvorderingsrichtlijn. De straf die de rechter aan daders oplegt komt volgens de onderzoekers in de meeste zaken vervolgens overeen met die eis. Daarnaast merken de onderzoekers op dat de motivering van het openbaar ministerie voor de strafeis niet terug te vinden is in de uitspraken van rechters.

Tijdens het daaropvolgende tweeminutendebat seksueel geweld en kindermisbruik van 14 april jl. heeft de Kamer, middels de motie van het lid Van der Werf c.s., de regering verzocht in gesprek te gaan met het College van procureurs-generaal en de Raad voor de rechtspraak over hoe, met inachtneming van de autonomie van het OM en rechters, uitvoering kan worden gegeven aan de aanbevelingen uit het WODC-onderzoek om de motivering van de soort en hoogte van de straf nauwkeuriger in het vonnis op te nemen. U heeft zelf aan de Kamer toegezegd de evaluatie van het openbaar ministerie van de Richtlijn voor strafvordering seksueel misbruik minderjarigen vóór het einde van het jaar te delen met de Kamer. Deze motie en toezegging worden afgedaan in deze brief.

³ Onderzoeksrapport 'Straffen seksueel misbruik minderjarigen, Strafeisen, strafoplegging en strafmotivering ter zake van betaalde en onbetaalde seksuele handelingen bij minderjarige slachtoffers in Nederland, Duitsland, Zwitserland, Ierland en Schotland' van dr. Vere van Koppen, dr. mr. Miriam Wijkman en mr. dr. Bas de Wilde, Vrije Universiteit Amsterdam, Afdeling Strafrecht en Criminologie.

Tijdens het tweeminutendebat over seksueel geweld en kindermisbruik van 14 april jl. heeft de Kamer bovendien, middels de motie van de leden Stoffer en Van der Staaij⁴, de regering verzocht in overleg met het OM te bevorderen dat de Richtlijn voor strafvordering seksueel misbruik minderjarigen van het OM zo goed mogelijk wordt nageleefd. In de voortgangsbrief aanpak online seksueel kindermisbruik en zeden die op 6 juli jl. aan de Kamer is gestuurd is aan de Kamer bericht dat de inhoud en conclusies van het WODC-rapport ter kennisname is geagendeerd en gedeeld met het college tijdens de (toen) laatste overlegvergadering met het college van procureurs-generaal en is deze motie afgedaan.⁵

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Datum
8 december 2022

Ons kenmerk
00000

Aanpak illegale online content

Tijdens het Tweeminutendebat over seksueel geweld en kindermisbruik van 14 april jl. heeft u toegezegd de Kamer vóór het aankomende commissiedebat seksueel geweld en kindermisbruik nader te informeren over vragen die door het lid Van Nispen zijn gesteld over een zogeheten 'vergewisplicht' voor internet content providers en internet service providers en de verschillen tussen deze providers uiteen te zetten. Door het lid Van Nispen was eerder al een motie ingediend die zag op het inregelen van een vergewisplicht voor aanbieders van erotische websites waarop gebruikers zelf materiaal kunnen uploaden. Deze toezegging en motie worden in deze brief afgedaan.

Tijdens debatten is al meermaals gevraagd naar deze vergewisplicht. Op 22 februari 2022 zijn er door u reeds Kamervragen beantwoord over onder andere de vergewisplicht.

4.2 Financiële overwegingen

Niet van toepassing.

4.3 Juridische overwegingen

Aanpak seksueel kindermisbruik

Niet van toepassing.

Aanpak illegale online content

Op grondslag van artikel 6:196c lid 4 van het Burgerlijk Wetboek (BW) geldt dat aanbieders van diensten van de informatiemaatschappij niet aansprakelijk zijn (op grond van artikel 6:162 BW) voor de van een derde afkomstige informatie die bij hen is opgeslagen, indien zij:

- (a) niet weten van de activiteit of informatie met een onrechtmatig karakter en, in geval van een schadevergoedingsvordering, niet redelijkerwijs behoren te weten van de activiteit of informatie met een onrechtmatig karakter, dan wel
- (b) zodra zij dat weten of redelijkerwijs behoren te weten, prompt de informatie verwijderen of de toegang daartoe onmogelijk maken.

De Rechtbank Amsterdam heeft in haar recente uitspraak bepaald dat wanneer de aanbieder van een dienst van de informatiemaatschappij zich op enige wijze bemoeit met de content die via zijn diensten wordt aangeboden – bijvoorbeeld door moderatie of selectie van het materiaal dat wel en niet op de website wordt geplaatst – er geen aanspraak kan worden gemaakt op deze uitzondering van aansprakelijkheid.⁶

⁴ Kamerstukken II 2021/2022, 31 015, nr. 253.

⁵ Voortgangsbrief aanpak online seksueel kindermisbruik en zeden, kenmerk 4093380.

⁶ Rechtbank Amsterdam 16 februari 2022, ECLI:NL:RBAMS:2022:557.

Het inregelen van een verdergaande vergewisplicht die ook de aanbieders van diensten van de informatiemaatschappij die geen kennis of zeggenschap hebben over de informatie die wordt geüpload op hun internetdienst zou verplichten al dat materiaal vooraf aan publicatie te screenen en beoordelen is niet mogelijk, omdat dit op gespannen voet zou staan met het verbod op algemene monitoring uit de Richtlijn elektronische handel en met de daarop gebaseerde nationale wet- en regelgeving, waaronder de uitsluiting van aansprakelijkheid zoals nationaal geïmplementeerd in artikel 6:196c BW, alsmede met het absolute verbod om een uiting op basis van de inhoud vooraf te verbieden zoals neergelegd in artikel 7, derde lid Grondwet.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Datum
8 december 2022

Ons kenmerk
00000

Met de Digital Services Act (DSA), die naar verwachting begin 2024 in werking treedt, zullen enkele bepalingen uit de Richtlijn elektronische handel worden vervangen en aangevuld. Binnen het departement wordt op dit moment de implementatie van de DSA en de daarbij benodigde uitvoeringsregelgeving onderzocht.

4.4 Krachtenveld

Bij de opstelling van deze brief zijn het Ministerie van Justitie en Veiligheid (DGRR/DRC, DGRR/DRB en DWJZ) en het openbaar ministerie betrokken.

4.8 Communicatie

Niet van toepassing, er worden geen aanvullende communicatieafspraken gemaakt rond de publicatie van de brief.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.